

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa G. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w Ł.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanego.**

UZASADNIENIE

Powód G. K. domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Ł. kwoty 250.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek przewlekłe prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Ł. postępowania karnego w sprawie VI K (...) (poprzednia sygn. IV K (...)). Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Ł. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lutego 2017 r., oddalając powództwo w pozostałej części. Po rozpoznaniu apelacji obu stron, zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2019 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten

sposób, że obniżył wskazaną kwotę do 25.000 zł, oddalając dalej idące powództwo i apelację powoda oraz apelację pozwanego w pozostałej części.

Powód wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na wskazanej przyczynie kasacyjnej obligowało powoda do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Zastrzeżenia wymaga także, że stosownie do powszechnie aprobowanego w orzecznictwie i nauce prawa poglądu, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać. Powód argumentował, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżony wyrok rażąco

narusza. art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 75) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) Sąd drugiej instancji nie uwzględnił bowiem w dostateczny sposób, przy wymiarze niewspółmiernie do zakresu krzywdy powoda, zaniżonej kwoty zadośćuczynienia, wszystkich okoliczności sprawy. Przytoczona we wniosku argumentacja, zrozumiała z punktu widzenia interesu skarżącego jako stanowiąca wyraz niezadowolenia z przyznanego mu ostatecznie zadośćuczynienia, nie daje podstaw do przyjęcia, że wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona w świetle powszechnie aprobowanego w orzecznictwie i nauce sposobu rozumienia tej przyczyny kasacyjnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przewidziana w art. 417 § 1 k.c. odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę o charakterze majątkowym lub niemajątkowym, wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, może wynikać z przewlekłego prowadzenia postępowania sądowego. O zakresie tej odpowiedzialności decyduje, między innymi, rozmiar przewlekłości, charakter uchybień sądu prowadzącego nadmiernie długotrwałe postępowanie, a także inne przesłanki, determinujące ocenę w tym zakresie, w tym charakter, stopień zawilości faktycznej i prawnej sprawy oraz jej znaczenie dla powoda (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r., IV CSK 393/16, nie publ.). Wbrew twierdzeniom powoda, z motywów zaskarżonego wyroku nie wynika, aby Sąd Apelacyjny nie wziął pod uwagę wskazanych okoliczności, a wręcz przeciwnie - odwołując się do przebiegu postępowania karnego, szczegółowo wskazał uchybienia sądu, które doprowadziły do nadmiernej długości postępowania karnego, oraz rozważył wynikające z niej naruszenia dóbr osobistych powoda. Istota podniesionych przez powoda twierdzeń sprowadza się zatem do zakwestionowania wysokości zadośćuczynienia w kwocie określonej przez Sąd Apelacyjny. Podkreślić jednak należy, że wysokość świadczenia przyznawanego na podstawie art. 448 k.c. ma charakter ocenny, dlatego przy jego

określaniu sądy zachowują duży zakres swobody. Strona może skutecznie zakwestionować w skardze kasacyjnej wysokość zasądzzonego świadczenia tylko wtedy, gdy jego nieproporcjonalność do rozmiaru wyrządzonej krzywdy jest wyraźna lub rażąca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2007 r., I CSK 165/07 - OSNC-ZD 2008, Nr 3, poz. 66). Przedstawiona we wniosku argumentacja nie przekonuje o tego rodzaju rażącej nieproporcjonalności, tym bardziej, że z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że określając „odpowiednią” sumy zadośćuczynienia przyznanego na podstawie art. 448 k.c. Sąd Apelacyjny rozważył, na tle stanu faktycznego sprawy, takie okoliczności jak szczególności rodzaj naruszonego dóbr, rozmiar doznanej krzywdy, intensywność naruszenia z uwagi na długotrwałość cierpień psychicznych doświadczanych przez powoda w następstwie kontynuowania procesu karnego, wystąpienie następstw tego stanu na przyszłość, stopień zawinienia sprawcy (por. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r., IV CSK 393/16, nie publ. i wskazane tam orzecznictwo). Przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, twierdzenia powoda dotyczące wpływu nadmiernej długości postępowania karnego na jego stan psychofizyczny, zmierzają (pod pozorem podnoszone zarzutów naruszeń prawa materialnego) do niedopuszczalnego w postępowaniu kasacyjnym, zakwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, którymi Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto w oparciu o zasadę słuszności uwzględniając okoliczności sprawy, w tym charakter roszczenia i sytuację majątkową powoda (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw